

Opracowano na podstawie: tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1113, z 2013 r. poz. 1646, z 2015 r. poz. 1045, 1890.

U S T A W A

z dnia 7 października 1992 r.

o regionalnych izbach obrachunkowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Regionalne izby obrachunkowe, zwane dalej „izbami”, są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej podmiotów, o których mowa w ust. 2.

2. Izby sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych określonych w art. 11 ust. 1 oraz dokonują kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych:

- 1) jednostek samorządu terytorialnego;
 - 1a) związków metropolitalnych;
- 2) związków międzygminnych;
- 3) stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów;
- 4) związków powiatów;
 - 4a) związków powiatowo-gminnych;
- 5) stowarzyszeń powiatów;
- 6) samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych;
- 7) innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Izby opracowują raporty, analizy i opinie w sprawach określonych ustawami.

4. Izby w zakresie objętym nadzorem i kontrolą prowadzą działalność informacyjną, instruktażową oraz szkoleniową. Działalność informacyjna i szkoleniowa może być prowadzona odpłatnie. Dochody z tego tytułu są dochodami budżetu państwa.

Art. 2. 1. Nadzór nad działalnością regionalnych izb obrachunkowych sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie kryterium zgodności z prawem.

2. W razie powtarzającego się naruszania przez izbę prawa, Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej może rozwiązać kolegium izby, określając jednocześnie termin – nie dłuższy niż 3 miesiące – dla powołania kolegium w nowym składzie. Rozwiązanie kolegium jest równoznaczne z odwołaniem prezesa i zastępcy prezesa izby.

3. Prezes Rady Ministrów w sytuacji przewidzianej w ust. 2 wyznacza, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, tymczasowego prezesa, który do czasu utworzenia kolegium w nowym składzie pełni funkcję tego organu.

4. Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii sejmików województw, określi, w drodze rozporządzenia, siedziby izb, zasięg terytorialny ich działania, siedziby zespołów zamiejscowych, szczegółową organizację izb, liczbę członków kolegium w każdej z nich i tryb postępowania w sprawach określonych w ustawie.

Art. 3. Dla podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2–7, właściwa jest izba obejmująca swoim zasięgiem działania siedzibę tych podmiotów.

Art. 4. Izby są państwowymi jednostkami budżetowymi.

Rozdział 2

Zadania regionalnych izb obrachunkowych

Art. 5. 1. Izby kontrolują gospodarkę finansową, w tym realizację zobowiązań podatkowych oraz zamówienia publiczne podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2, na podstawie kryterium zgodności z prawem i zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym.

2. Kontrola gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zadań administracji rządowej, wykonywanych przez te jednostki na podstawie ustaw lub zawieranych porozumień, dokonywana jest także z uwzględnieniem kryterium celowości, rzetelności i gospodarności.

Art. 6. (uchylony).

Art. 7. 1. Izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

2. Izby mogą również przeprowadzać kontrolę:

- 1) podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 6 i 7 – na wniosek jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków;
- 2) podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1–6 – na wniosek organów administracji rządowej, agencji lub funduszy celowych w przypadku przekazania środków publicznych na rzecz tych podmiotów.

3. (uchylony).

Art. 7a. 1. O zakresie i terminie rozpoczęcia kontroli prezes izby lub osoba przez niego upoważniona powiadamia kierownika jednostki kontrolowanej, a w przypadku kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 6 i 7, również właściwy organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego. Powiadomienia o terminie kontroli kompleksowej dokonuje się nie później niż na 7 dni przed jej rozpoczęciem.

2. Kierownik jednostki kontrolowanej jest obowiązany zapewnić warunki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

3. Inspektor do spraw kontroli gospodarki finansowej, zwany dalej „inspektorem”, podlega wyłączeniu od czynności kontrolnych, jeżeli on lub członkowie jego rodziny pozostają w takich stosunkach prawnych z jednostką kontrolowaną lub osobistych z jej pracownikami, które nasuwają wątpliwości co do bezstronności inspektora. Wyłączenie następuje z urzędu, na wniosek inspektora lub na wniosek zgłoszony przez kierownika jednostki kontrolowanej odpowiednio uzasadniony.

4. Prezes izby może zarządzić sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych w odrębnej kontroli.

Art. 8. 1. W związku z wykonywaną kontrolą inspektorzy mają prawo:

- 1) żądania niezbędnych informacji dotyczących działalności kontrolowanych jednostek, w szczególności ich gospodarki finansowej z zakresu realizacji budżetu oraz gospodarki finansowej;
- 2) wstępu na teren i do pomieszczeń jednostek kontrolowanych;
- 3) wglądu w dokumentację związaną z dysponowaniem środkami pieniężnymi, łącznie z kontrolą stanu kasy;
- 4) wglądu w dokumentację związaną z gospodarką środkami rzeczowymi;

- 5) wglądu w dokumentację związaną z gospodarką finansową kontrolowanej jednostki;
- 6) zabezpieczania dokumentów i innych dowodów;
- 7) wglądu w indywidualną dokumentację podatkową podmiotów ponoszących ciężary publiczne na rzecz jednostek samorządu terytorialnego;
- 8) dostępu do danych osobowych dotyczących kwalifikacji i uposażenia pracowników samorządowych;
- 9) sporządzania lub zlecenia sporządzenia niezbędnych do kontroli odpisów oraz wyciągów z dokumentów.

2. Realizując zadania wynikające z ust. 1 pkt 7, inspektorzy związani są tajemnicą skarbową, o której mowa w art. 293 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 i 1101).

3. Pracownicy jednostki kontrolowanej obowiązani są do udzielenia inspektorowi wyjaśnień ustnych lub pisemnych w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli w zakresie wynikającym z powierzonych im czynności służbowych.

Art. 9. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół, który podpisują inspektor i kierownik kontrolowanej jednostki oraz skarbnik (główny księgowy) lub ich zastępcy.

1a. Kierownik jednostki kontrolowanej lub jego zastępca może odmówić podpisania protokołu, składając w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemne wyjaśnienie co do przyczyn tej odmowy. Uprawnienie takie przysługuje również skarbnikowi (głównemu księgowemu) lub jego zastępcy.

1b. Odmowę podpisania protokołu i złożenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1a, inspektor odnotowuje w protokole.

1c. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez osoby wymienione w ust. 1a nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez inspektora i realizacji ustaleń kontroli.

2. Na podstawie wyników kontroli izba kieruje do kontrolowanej jednostki wystąpienie pokontrolne, wskazując źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności. Wystąpienie pokontrolne przekazuje się kontrolowanej jednostce nie później niż w terminie 60 dni od dnia podpisania protokołu kontroli.

3. Kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia zawiadomić izbę o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do kolegium izby.

4. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem prezesa izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

5. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 3, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Art. 9a. Izby kontrolują pod względem rachunkowym i formalnym kwartalnie sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej.

Art. 10. Informację o stwierdzonych nieprawidłowościach w zakresie danych dotyczących naliczania subwencji i rozliczeń dotacji celowych prezes izby przekazuje organom dokonującym podziału tych środków.

Art. 10a. 1. Na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej, w razie potrzeby wskazania organom jednostki samorządu terytorialnego powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań, izba przedstawia raport o stanie gospodarki finansowej tej jednostki.

2. Kolegium izby uchwałą decyduje o sporządzeniu raportu, określa jego zakres i termin oraz wyznacza członka kolegium odpowiedzialnego za przygotowanie projektu raportu.

3. Po przyjęciu raportu przez kolegium prezes izby przekazuje raport organom: stanowiącemu i wykonawczemu właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

4. Organy jednostki samorządu terytorialnego mogą wnieść do kolegium zastrzeżenia do raportu w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. Kolegium w odrębnej uchwale oddala zastrzeżenia lub je uwzględnia i zmienia raport.

5. Raport podlega ogłoszeniu w systemie teleinformatycznym.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do związków jednostek samorządu terytorialnego, z tym że raport przekazuje się także organom jednostek należących do związku.

Art. 11. 1. W zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach:

- 1) procedury uchwalania budżetu i jego zmian;
- 2) budżetu i jego zmian;
- 3) zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek;
- 4) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa;
- 6) absolutorium;
- 7) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

2. W przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego do dnia 31 stycznia roku budżetowego izba ustala budżet tej jednostki w terminie do końca lutego roku budżetowego w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych.

2a. Izba ustala budżet jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych także w przypadku niezachowania przez tę jednostkę zasad określonych w art. 242–244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646).

3. W przypadku nieistotnego naruszenia prawa w uchwale lub zarządzeniu izba nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, lecz ogranicza się do wskazania, że wydano je z naruszeniem prawa.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do związków jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 12. 1. Izba, prowadząc postępowanie nadzorcze w sprawie uznania uchwały budżetowej organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego za

nieważną w całości lub w części, wskazuje nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia.

2. Jeżeli organ właściwy w wyznaczonym terminie nie usunie nieprawidłowości, o których mowa w ust. 1, kolegium izby orzeka o nieważności uchwał w całości lub w części.

3. W przypadku stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej w całości lub w części budżet lub jego część dotknięte nieważnością ustala kolegium izby.

4. Wskazanie nieprawidłowości oraz sposobu i terminu ich usunięcia zawiesza bieg 30-dniowego terminu określonego w art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.¹⁾), art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.²⁾) oraz art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.³⁾), na okres nie dłuższy niż 30 dni.

Art. 13. Do zadań izby należy ponadto:

- 1) wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych;
- 2) (uchylony);
- 3) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jednostek samorządu terytorialnego;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206 i Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 216, poz. 1370 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281.

- 4) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze;
- 5) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami;
- 6) (uchylony);
- 7) (uchylony);
- 8) wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium oraz opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium;
- 9) rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika (głównego księgowego budżetu jednostki samorządu terytorialnego) o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika, zgodnie z odrębnymi ustawami;
- 10) rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych ustawach;
- 11) udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych;
- 12) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- 13) wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Rozdział 3

Organizacja i zasady działania regionalnych izb obrachunkowych

Art. 14. Organem izby jest kolegium izby.

Art. 15. 1. W skład kolegium izby wchodzi prezes izby jako przewodniczący kolegium oraz pozostali członkowie.

2. Członka kolegium powołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek prezesa izby, zgłoszony po uzyskaniu opinii kolegium izby, przyjętej w głosowaniu tajnym, w obecności co najmniej połowy jego składu.

3. Połowę składu kolegium izby stanowią członkowie powołani spośród kandydatów zgłoszonych do kolegium przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego.

4. Członkostwo w kolegium izby ma charakter etatowy lub pozaetatowy. Charakter członkostwa określa Prezes Rady Ministrów, na wniosek prezesa izby.

5. Etatowego członka kolegium powołuje się na czas nieokreślony.

6. Pozaetatowego członka kolegium powołuje się na 6-letnią kadencję.

7. Członkowie kolegium w zakresie realizacji zadań nadzorczych i funkcji kontrolnych są niezawisli i podlegają jedynie ustawom.

8. Członkiem kolegium może zostać osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) ukończyła magisterskie wyższe studia prawnicze, administracyjne, ekonomiczne lub posiada stopień naukowy w jednej z tych dziedzin wiedzy;
- 4) posiada co najmniej czteroletni staż pracy w jednostkach związanych z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego lub finansów publicznych;
- 5) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej.

9. Odwołanie członka kolegium następuje w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji ze stanowiska;
- 2) utraty co najmniej jednego z warunków określonych w ust. 8;
- 3) stwierdzenia powtarzającego się naruszania prawa podczas wykonywania obowiązków lub uchylania się od ich wykonania.

10. Prezes Rady Ministrów na wniosek prezesa izby odwołuje członka kolegium w przypadkach określonych w ust. 9. Przepisy art. 16a ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 15a. 1. Kandydatów na członków kolegium wyłania się w drodze konkursu.

2. Konkurs ogłasza prezes izby, który przewodniczy pracom komisji konkursowej.

3. Prezes izby ogłasza konkurs w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym. W przypadku wakatu na stanowisku członka kolegium zgłoszonego przez organ

stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w ogłoszeniu prezes izby umieszcza informację o konieczności zgłoszenia kandydata przez taki organ.

4. W skład komisji konkursowej wchodzi prezes izby oraz dwóch członków kolegium izby, wybranych przez to kolegium zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy jego składu.

5. Członkiem komisji konkursowej nie może być członek kolegium izby, który jest małżonkiem kandydata albo osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu, jego krewnym albo powinowatym do drugiego stopnia bądź jest z nim związany z tytułu przysposobienia, opieki albo kurateli. Jeżeli okoliczności, o których mowa w zdaniu pierwszym, zostaną ujawnione po powołaniu komisji, kolegium izby dokonuje zmiany w składzie komisji. Czynności komisji dokonane przed zmianą składu komisji uznaje się za nieważne.

6. Komisja nie dopuszcza do konkursu ofert niespełniających wymagań określonych w ogłoszeniu o konkursie lub złożonych po upływie terminu składania ofert.

7. Komisja orzeka po zapoznaniu się z dokumentami złożonymi przez kandydatów i po przeprowadzeniu z nimi rozmowy, czy spełniają oni kryteria określone w ogłoszeniu o konkursie oraz sprawdza znajomość obowiązujących przepisów prawa w zakresie działania regionalnych izb obrachunkowych.

8. Wyboru kandydatów dokonuje się zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów o rozstrzygnięciu głosowania decyduje głos przewodniczącego.

9. Komisja konkursowa w terminie 7 dni od podjęcia uchwały w sprawie niedopuszczenia kandydata do konkursu, o którym mowa w ust. 6, albo podjęcia uchwały w sprawie wyboru kandydatów, o którym mowa w ust. 8, zawiadamia kandydata na piśmie o podjętej uchwale.

10. W terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 9, kandydat ma prawo odwołać się do kolegium izby. Kolegium izby rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

11. Przewodniczący komisji konkursowej przedstawia kolegium izby listę kandydatów na członków kolegium. Kolegium izby przy opiniowaniu kandydata lub kandydatów realizuje zasadę powoływania przez Prezesa Rady Ministrów członków

kolegium w połowie spośród kandydatów zgłoszonych przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego.

12. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przeprowadzania konkursu na członków kolegium izby, a w szczególności wzór ogłoszenia o konkursie, termin, w jakim powinno nastąpić ogłoszenie konkursu, terminy zgłaszania kandydatów, w tym również przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, etapy postępowania konkursowego oraz szczegółowy tryb postępowania odwoławczego, o którym mowa w ust. 10.

Art. 16. 1. Prezesa izby powołuje, po przeprowadzeniu konkursu, Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

2. Kandydata na prezesa izby wybiera, w drodze konkursu, kolegium izby spośród członków kolegium i pozostałych kandydatów spełniających wymogi określone w art. 15 ust. 8.

3. Kolegium izby ogłasza w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym konkurs na stanowisko prezesa izby, w terminie 60 dni przed upływem kadencji.

4. W skład komisji konkursowej wchodzi trzech członków kolegium wybranych przez kolegium zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy jego składu.

5. Członkiem komisji konkursowej nie może być członek kolegium izby, który kandyduje na stanowisko prezesa izby, jest małżonkiem kandydata albo osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu, jego krewnym albo powinowatym do drugiego stopnia bądź jest z nim związany z tytułu przysposobienia, opieki albo kurateli. Jeżeli okoliczności, o których mowa w zdaniu pierwszym, zostaną ujawnione po powołaniu komisji, kolegium izby dokonuje zmiany w składzie komisji. Czynności komisji dokonane przed zmianą uznaje się za nieważne.

6. Komisja nie dopuszcza do konkursu ofert niespełniających wymagań określonych w ogłoszeniu o konkursie lub złożonych po upływie terminu składania ofert. Art. 15a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

7. Przewodniczący komisji konkursowej w terminie 7 dni przedstawia kolegium izby listę kandydatów lub kandydata na prezesa izby. Kolegium izby wybiera kandydata na prezesa izby, w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów,

w obecności co najmniej połowy jej składu. Przewodniczący kolegium przesyła uchwałę ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej.

8. Kolegium izby w terminie 7 dni od podjęcia uchwały w sprawie zaopiniowania kandydatów na prezesa izby zawiadamia kandydatów na piśmie o podjętej uchwale.

9. W terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 8, kandydat ma prawo odwołać się do ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Minister właściwy do spraw administracji publicznej rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

10. Kadencja prezesa izby trwa 6 lat, licząc od daty powołania.

11. Po upływie kadencji dotychczasowy prezes pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego prezesa.

12. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przeprowadzania konkursu na prezesa izby, a w szczególności zadania komisji konkursowej, wzór ogłoszenia o konkursie, termin zgłaszania kandydatów, biorąc pod uwagę termin upływu kadencji prezesa izby, etapy postępowania konkursowego oraz szczegółowy tryb postępowania odwoławczego, o którym mowa w ust. 9.

Art. 16a. 1. Odwołanie prezesa izby następuje w przypadkach, o których mowa w art. 15 ust. 9.

2. Prezesa izby odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

3. Decyzję o odwołaniu, wraz z uzasadnieniem, doręcza się zainteresowanemu. Na decyzję o odwołaniu zainteresowanemu służy prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Wniesienie skargi wstrzymuje odwołanie ze stanowiska. Sąd administracyjny wyznacza rozprawę w tej sprawie w terminie przypadającym w ciągu 30 dni od dnia złożenia skargi.

4. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych. Przepisu art. 52 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270 i 1101) nie stosuje się.

5. W przypadku odwołania prezesa izby albo jego śmierci, kolegium właściwej izby ogłasza konkurs na stanowisko prezesa izby w terminie 14 dni od dnia odwołania albo od dnia jego śmierci. Przepis art. 16 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

6. Po upływie kadencji prezesa izby albo po odwołaniu prezesa w związku ze złożoną rezygnacją pozostaje on etatowym członkiem kolegium.

7. W przypadku, gdy przekształcenie stosunku pracy prezesa kolegium powodowałoby przekroczenie liczby członków kolegium, o której mowa w art. 2 ust. 4, albo wynikających z budżetu państwa limitów zatrudnienia i kwot wynagrodzeń dla danej grupy osób objętych mnożnikowym systemem wynagrodzenia, liczby te zwiększa się o jeden, a uzupełnienie środków na wynagrodzenia następuje z rezerwy budżetu państwa przeznaczonej na sfinansowanie nieprzewidzianych zmian organizacyjnych.

Art. 16b. Zastępcę prezesa izby powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek prezesa izby, spośród członków kolegium.

Art. 17. 1. Prezes izby kieruje pracami izby, a w szczególności:

- 1) reprezentuje izbę na zewnątrz;
- 2) jest przełożonym pracowników izby;
- 3) przedkłada, po przyjęciu przez kolegium izby, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej roczne sprawozdanie z wykonania budżetu oraz sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej izby, w terminie do końca pierwszego kwartału roku następującego po roku objętym sprawozdaniem;
- 4) opracowuje projekt regulaminu organizacyjnego izby;
- 5) występuje do Prezesa Rady Ministrów z wnioskami o powołanie i o odwołanie zastępcy prezesa oraz o powołanie, odwołanie lub zmianę charakteru zatrudnienia członka kolegium;
- 6) występuje do Prezesa Rady Ministrów o zwiększenie liczby członków kolegium;
- 7) wyznacza składy orzekające i ich przewodniczących;
- 8) ogłasza konkurs na stanowisko członka kolegium;
- 9) zwołuje posiedzenia kolegium izby;

- 10) powołuje, spośród członków kolegium, komisję do rozpatrywania spraw, o których mowa w art. 13 pkt 9, oraz wyznacza jej przewodniczącego;
- 11) realizuje zadania określone w art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, z późn. zm.⁴⁾).

2. Prezes izby wykonuje również inne czynności przewidziane przepisami prawa, a niezastrzeżone dla kolegium izby, komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz składów orzekających.

2a. (uchylony).

3. Zastępca prezesa izby:

- 1) wykonuje zadania i uprawnienia w zakresie określonym przez prezesa izby;
- 2) kieruje działalnością izby w czasie nieobecności prezesa izby, z wyłączeniem spraw, które prezes zastrzegł do swojej wyłącznej właściwości.

Art. 18. 1. Do wyłącznej właściwości kolegium izby należy:

- 1) ustalanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, o których mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) rozpatrywanie odwołań w sprawach określonych w art. 20 ust. 2;
- 3) przyjmowanie sprawozdań z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej izby;
- 4) uchwalanie wniosków do projektu budżetu izby oraz ramowego planu pracy;
- 5) przyjmowanie sprawozdań z wykonania budżetu oraz rocznego ramowego planu pracy izby, w tym planu kontroli;
- 5a) rozpatrywanie zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych;
- 5b) opiniowanie kandydatów na członków kolegium;
- 5c) wybór kandydata na prezesa izby;
- 5d) uchwalanie regulaminu organizacyjnego izby;
- 6) podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 79, poz. 551, z 2009 r. Nr 19, poz. 101, Nr 157, poz. 1241 i Nr 223, poz. 1778, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 240, poz. 1429 oraz z 2012 r. poz. 951.

2. Uchwały kolegium izby zapadają bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej 1/2 liczby członków kolegium izby.

3. W posiedzeniu kolegium izby ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu określonego w art. 1 ust. 2, którego sprawa jest rozpatrywana.

Art. 18a. 1. Posiedzenia kolegium izby zwołuje prezes izby w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. Prezes izby zwołuje kolegium także na pisemny wniosek co najmniej połowy członków kolegium, w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.

2. Posiedzeniu kolegium przewodniczy prezes izby, a w przypadku jego nieobecności – zastępca prezesa izby lub wyznaczony przez prezesa członek kolegium.

3. Rozstrzygnięcia nadzorcze, postanowienia i opinie kolegium w sprawach objętych ustawą są podejmowane w formie uchwał.

4. Uchwały kolegium podpisuje osoba przewodnicząca w jego posiedzeniu.

5. Z posiedzenia kolegium izby sporządza się protokół.

Art. 19. 1. W izbie działają składy orzekające, złożone z 3 członków kolegium.

2. Do właściwości składów orzekających należy wydawanie opinii w sprawach określonych w ustawach.

3. W sprawach, o których mowa w art. 13 pkt 8, oraz w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu absolutorium wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) izby wydają opinię w terminie 14 dni.

Art. 20. 1. Od uchwał składów orzekających służy odwołanie do kolegium izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

2. Odwołanie od opinii wydanej przez skład orzekający w sprawach określonych w art. 13 pkt 3–5 rozpatrywane jest przez kolegium izby, nie później niż w terminie 14 dni od daty jego wniesienia.

Art. 21. 1. Wydanie przez izbę negatywnej opinii o projekcie budżetu jednostki samorządu terytorialnego nie wstrzymuje procedury uchwalania budżetu, jednakże organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego obowiązany jest przed uchwaleniem budżetu przedstawić tę opinię organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego wraz z odpowiedzią na zawarte w niej zarzuty.

2. O negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 prezes izby informuje właściwego wojewodę i ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Negatywną opinię izby o sprawozdaniu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego organ wykonawczy przedstawia organowi stanowiącemu jednostki wraz z odpowiedzią na zawarte w niej zarzuty nie później niż przed rozpatrzeniem absolutorium dla organu wykonawczego.

4. (uchylony).

Art. 22. (uchylony).

Art. 23. 1. Ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej przez pracowników regionalnych izb obrachunkowych zajmujących stanowiska prezesa, członka kolegium, naczelnika wydziału oraz inspektora określają przepisy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

2. Prezes izby, jego zastępca i pozostali członkowie kolegium oraz pracownicy regionalnej izby obrachunkowej nie mogą być członkami organów jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych kolegiów odwoławczych oraz być w stosunku pracy w jednostkach, o których mowa w art. 1 ust. 2.

3. Prezesowi izby, jego zastępcy i pozostałym członkom kolegium oraz pracownikom regionalnej izby obrachunkowej nie można powierzyć wykonywania pracy na rzecz jednostek, o których mowa w art. 1 ust. 2, na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Art. 24. 1. Inspektorzy wykonują zadania kontrolne izby; sporządzają protokoły, które przekazują prezesowi izby i podmiotom kontrolowanym.

2. (uchylony).

Art. 25. 1. Członkowie kolegium oraz inspektorzy w zakresie wykonywanych czynności korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

2. Pozaetatowym członkom kolegium izby, którzy ulegli wypadkowi w czasie lub w związku z wykonywaniem obowiązków wynikających z niniejszej ustawy, przysługują świadczenia określone w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o

zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. Nr 199, poz. 1674, z późn. zm.⁵⁾).

Art. 25a. 1. Prezesi izb oraz po jednym reprezentancie wybranym przez kolegia izb tworzą Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych, do zadań której należy:

- 1) reprezentowanie izb wobec naczelnych i centralnych organów państwa;
- 2) przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej wniosków dotyczących zmian w przepisach prawnych regulujących komunalną gospodarkę finansową;
- 3) przedkładanie właściwemu dysponentowi części budżetowej wniosków do projektu budżetu państwa w części obejmującej izbę;
- 4) upowszechnianie dorobku i doświadczeń izb;
- 5) uzgadnianie planów i programów szkoleń pracowników izb;
- 6) koordynowanie planów i programów kontroli;
- 7) przedkładanie corocznie Sejmowi i Senatowi w terminie do 30 czerwca sprawozdań z działalności izb i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego.

2. Rada wybiera ze swojego składu na okres dwóch lat przewodniczącego i dwóch zastępców.

3. Przewodniczący Rady kieruje jej pracami oraz reprezentuje Radę na zewnątrz.

4. Krajowa Rada pracuje na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 25b. 1. Zastrzeżenia do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych rozpatrują kolegia izb.

2. Kolegium może zastrzeżenia oddalić lub uwzględnić. Przed rozstrzygnięciem sprawy kolegium może zarządzić przeprowadzenie dodatkowych czynności kontrolnych.

3. Uchwały kolegium w sprawach odwoławczych zapadają zwykłą większością głosów, na posiedzeniu niejawnym.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 83, poz. 760, Nr 96, poz. 874 i Nr 122, poz. 1143, z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 164, poz. 1366, z 2009 r. Nr 99, poz. 825, Nr 126, poz. 1040 i Nr 127, poz. 1052 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654.

4. Rozpatrzenie zastrzeżenia powinno nastąpić w terminie 30 dni.

Art. 26. 1. Obsługę administracyjną izby zapewnia biuro izby.

2. Do pracowników regionalnych izb obrachunkowych w sprawach nienormowanych ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.⁶⁾).

Art. 26a. 1. Prezes izby nawiązuje i rozwiązuje stosunek pracy:

- 1) na podstawie powołania – z etatowymi członkami kolegium izby;
- 2) na podstawie umowy o pracę – z pozostałymi pracownikami izby.

2. Podstawą rozwiązania stosunku pracy etatowego członka kolegium jest odwołanie.

3. Prezes izby dokonuje, w imieniu izby, czynności z zakresu prawa pracy wobec zastępcy prezesa izby, etatowych członków kolegium oraz pozostałych pracowników izby.

4. Pozaetatowi członkowie kolegium izby otrzymują stosowny ryczałt, diety oraz zwrot kosztów podróży, określone rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 6. Do pozaetatowych członków kolegium izby stosuje się odpowiednio przepisy art. 25 ust. 1–3 ustawy o samorządzie gminnym, z tym że zgodę na rozwiązanie stosunku pracy wyraża kolegium izby.

5. Wynagrodzenie zasadnicze prezesa izby, zastępcy prezesa izby oraz etatowych członków kolegium stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa. Wysokość wynagrodzenia różnicowana jest ze względu na staż i pełnioną funkcję oraz liczbę jednostek nadzorowanych przez daną regionalną izbę obrachunkową.

6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady wynagradzania prezesa izby, zastępcy prezesa izby, etatowych członków kolegium izby, zasady wynagradzania pozostałych pracowników izby oraz wymagane

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 1, poz. 18, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 169, poz. 1417, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, z 2008 r. Nr 157, poz. 976 i Nr 227, poz. 1505, z 2010 r. Nr 165, poz. 1118, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1494 oraz z 2011 r. Nr 82, poz. 451 i Nr 201, poz. 1183.

kwalifikacje w zakresie wykształcenia i praktyki zawodowej, zasady ustalania ryczałtu, diet i zwrotu kosztów podróży pozaetatowych członków kolegów izby.

7. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 5.

Rozdział 4

Przepisy karne

Art. 27. Kto uchyla się od kontroli, w szczególności przez nieprzedłożenie potrzebnych dla kontroli dokumentów, albo niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych,
podlega karze grzywny.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

Art. 28. (pominięty).

Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.